

We the North input Wetgevingsoverleg Cultuur en Corona

De culturele en creatieve sector is nog lang niet uit de crisis

Als noordelijke overheden zien wij dat ook hier de impact van de coronapandemie en coronamaatregelen nog steeds desastreus is. De ongelijkheid in de culturele en creatieve sector tussen wel en niet gesubsidieerde instellingen en tussen gevestigde en beginnende makers was al groot. Het abrupte stoppen van de specifieke én generieke steun zullen komen hard aan bij makers en zzp'ers, en daarmee de hele sector, omdat de verwevenheid in het stelsel groot is. De We the North overheden roepen dit kabinet en het volgende kabinet op haast te maken met het verlengen van de noodsteun, een herstellepakket en op langere termijn een nieuw stelsel dat meer recht doet aan cultuur in de regio.

Wij waarderen de recente versoepelingen en de drie specifieke cultuur-coronasteunpakketten van het kabinet, waarmee instellingen, makers en medeoverheden in staat werden gesteld de klappen van de crisis op te vangen. Deze pakketten waren hard nodig, náást de generieke steunpakketten. Sommige instellingen hebben de reserves op kunnen bouwen om de komende onzekere tijd goed door te komen. Maar dit geldt niet voor alle instellingen en zeker niet voor de kunstenaars en zzp'ers, waar 60% van de sector uit bestaat. Het stoppen van alle steun gaat een enorm verlies aan cultureel kapitaal veroorzaken en wij zien nu al dat jonge makers, werkenden en zzp'ers de sector verlaten.

De inkomstenderving in de culturele en creatieve sector is nog lang niet voorbij, zo blijkt uit berekening van Kunsten '92. In het vierde kwartaal is het herstel van de publieke vraag naar cultuur nog niet op peil, van 40% voor podia en presentatie-instellingen tot 65% voor bioscopen. Om over de popmuziek, nachtcultuur en evenementen maar niet te spreken. De versoepeling dat 75% bezetting is toegestaan betekent voor zalen dat alle voorstellingen onrendabel zijn en het normaal gesproken veerkrachtige culturele verdienvermogen niet mogelijk is. Dit is niet te verkopen aan de sector nu blijkt dat de Formule 1 wedstrijden zelfs geen besmettingshaarden waren. In het licht van dit meten met twee maten is het onbegrijpelijk dat per 1 oktober zowel de generieke steun als de specifieke steun voor cultuur ophouden. Zo wordt de sector dubbel gestraft.

Zorg ervoor dat gemeenten en provincies coronasteun krijgen voor lokale makers en culturele instellingen

Wethouder cultuur van de gemeente Groningen Berndt Benjamins (D66): 'Wij maken ons ernstig zorgen over het gebrek aan urgentie bij het Rijk. De Unmute Us marsen, en lobby van Kunsten 92 laten zien hoe weerbaar de sector is en hoe cultuur en evenementen mensen aan het hart gaan, met name voor jongeren. Maar blijkbaar maakt dit geen enkele indruk bij het kabinet, er komt zelfs geen reactie. Wij voorzien net als VNG en IPO een enorme leegloop van de sector die wij als gemeenten en provincies niet alleen op kunnen vangen. Deze kapitaalvernietiging is onnodig en stemt ons verdrietig'. We the North roept dan ook op tot het verlengen van de coronasteun voor cultuur, ook voor gemeenten en provincies, omdat zij hiermee maatwerk kunnen bieden. Wij hebben als overheden laten zien dit te kunnen, met snelle specifieke steunregelingen voor grote en kleine instellingen, zzp'ers en amateurkunst.

-
- Kan de minister reageren op de oproep van de provincies en gemeenten om de specifieke steunpakketten voor cultuur te verlengen en te borgen dat die steun (ook) terecht komt bij de zzp-ers en makers?
 - Is de minister bereid om in overleg treden met de provincies en gemeenten om een herstelplan voor de cultuursector op te stellen en het gesprek over de toekomst van de sector te starten?

Gebrek aan spreiding

Instellingen in de regio hebben relatief minder landelijke, meerjarige subsidies om op terug te vallen, en daardoor ook minder directe coronasteun van OCW en de landelijke fondsen. Wij vragen juist nu om een zorgvuldige afweging bij het beoordelen van prestaties van instellingen en om meer oog voor de regio. De recente afwijzing van Noorderlicht bij het Mondriaanfonds is op landelijke schaal verwaarloosbaar, maar voor het Noorden zou dit betekenen dat er geen regionaal, laagdrempelig fotografieplatform van betekenis meer is. De verantwoordelijkheid die het Mondriaanfonds heeft gekregen voor meerjarige subsidies voor presentatie-instellingen zou moeten betekenen dat er meerdere perspectieven meewegen dan alleen het artistieke, bijvoorbeeld de regionale inbedding van culturele instellingen en het publieksbereik.

- Is de minister bereid in overleg te treden met de stedelijke cultuurregio's over de beoordelingscriteria bij het beoordelen van prestaties van instellingen, en daarbij meer oog voor de regio hebben?

Nieuw stelsel

Juist na de coronacrisis moet het Rijk er meer aan bijdragen dat elke Nederlander cultuur dichtbij kan bezoeken en beoefenen, zeker als het gaat om de toestroom van talent. Laat corona de opmaat zijn naar een nieuw cultuurstelsel dat recht doet aan de uitgangssituaties van de regio.

Een afschrift van deze oproep versturen wij aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mevrouw van Engelshoven.

Noot: niet voor publicatie

Bij vragen kunt u contact opnemen met Jeroen Boelstra, Secretariaat We the North, wethenorth@provinciegroningen.nl

Meer informatie

- We The North is de stedelijke cultuurregio van Noord-Nederland en bestaat uit de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe en de gemeenten Leeuwarden, Assen, Emmen en Groningen. Zie www.wethenorth.org voor meer informatie.

